
Pwyllgor Craffu Cymunedau 13 Rhagfyr 2018

YN BRESENNOL:

Y CYNGHORWYR: Glyn Daniels, Elwyn Edwards, Peter Garlick, Simon Glyn (Cadeirydd), Annwen Hughes, Aled W Jones, Elwyn Jones, Kevin Morris Jones, Edgar Wyn Owen, Mike Stevens, Gethin Glyn Williams, Owain Williams a Gruffydd Williams.

SWYDDOGION: Gareth James (Rheolwr Aelodau - Cefnogi a Chraffu) a Lowri Haf Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau)

HEFYD YN BRESENNOL:

Mewn perthynas ag eitem 5 ar y rhaglen – Catherine Roberts (Rheolwr Cyflawni Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol)

Mewn perthynas ag eitem 6 ar y rhaglen – Gareth Griffiths (Aelod Cabinet Priffyrdd a Bwrdeistrefol), Steffan Jones (Pennaeth Dros Dro Priffyrdd a Bwrdeistrefol) a Peter Simpson (Rheolwr Gwasanaethau Stryd)

Mewn perthynas ag eitem 7 ar y rhaglen – Dafydd Meurig (Aelod Cabinet Amgylchedd), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd), Gareth Jones (Uwch Reolwr Cynllunio ac Amgylchedd) Rhun ap Iwan (Uwch Gyfreithiwr) ac Iwan Evans (Swyddog Monitro)

Mewn perthynas ag eitem 8 ar y rhaglen – Dafydd Meurig (Aelod Cabinet Amgylchedd), Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Amgylchedd) a Dafydd Gibbard (Uwch Reolwr Eiddo Corfforaethol)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyngorwyr Keith Jones, Linda Morgan a Catrin Wager

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd yr aelod canlynol fuddiant personol, yn yr eitemau canlynol am y rhesymau a nodir:

- Y Cyngorydd Annwen Hughes yn eitemau 8 ar y rhaglen oherwydd bod ei mab yn denant ar 3 Morfa Mawr, Llanbedr

Roedd yr Aelod o'r farn ei fod yn fuddiant a oedd yn rhagfarnu a gadawodd y Siambr yn ystod y drafodaeth.

3. MATERION BRYS

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 10.10.2018 fel cofnod cywir o'r cyfarfod.

5. DIWEDDARIAD BLYNYDDOL GAN Y BARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL

Cyflwynwyd adroddiad gan Reolwr Cyflawni Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd ac Ynys Môn yn diweddarau'r Pwyllgor ar faes gwaith y Bartneriaeth. Eglurwyd bod gofyn i'r Bartneriaeth adrodd yn ffurfiol i'r Pwyllgor yn flynyddol i gyflwyno trosolwg o brif ddatblygiadau strategol y Bartneriaeth dros y flwyddyn ynghyd a'r gwaith comisiynu sydd yn gosod fframwaith i'r blaenoriaethau. Ategwyd bod hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn cyflawni ei hymrwymadau yn unol ag adrannau Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2006, drwy gydweithio gyda'r Heddlu, y Gwasanaeth Iechyd, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Tân ac Achub.

Tynnwyd sylw at y prif negeseuon oedd yn deillio o weithgarwch 2017/2018 ynghyd a phrif lwyddiannau'r flwyddyn. Cyfeiriwyd at holiadur oedd wedi ei rannu gyda'r cyhoedd i ddweud eu dweud am drosedd yn eu cymunedau. Dadansoddwyd y 987 ymateb a dderbyniwyd ac amlygwyd bod Gwynedd yn un o'r Siroedd mwyaf saff yng Nghymru.

Amlygwyd y prif gerrig milltir ar gyfer 2017 – 2018 a gofynnwyd i'r Pwyllgor Craffu gefnogi'r blaenoriaethau oedd wedi eu rhestru yn yr adroddiad ynghyd â chyfeiriad y gwaith i'r dyfodol.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chynnydd o 13.3% yn y troseddau sy'n seiliedig ar ddiodefwyr yng Ngwynedd, dengys y dadansoddiad mai cynnydd yn effeithlonrwydd y broses o gofnodi'r troseddau yw hyn yn hytrach na chynnydd yn y nifer troseddau. Ategwyd bod y newidiadau i'r broses o gofnodi rhai achosion, megis stelcio ac aflonyddu wedi cyfrannu at y cynnydd oherwydd bellach maent yn cael eu cofnodi fel achosion perthnasol yn hytrach nac fel un achos. Nodwyd hefyd bod cynnydd yn y nifer o bobl sydd yn dod ymlaen i adrodd ar droseddau.

PENDERFYNWYD

- **derbyn yr adroddiad**
- **cefnogi blaenoriaethau a chyfeiriad gwaith y Bartneriaeth i'r dyfodol.**

6. TREIAL GORFODAETH STRYD

Cyflwynwyd adroddiad gan Aelod Cabinet Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn rhoi diweddariad ar y treial gorfodaeth stryd gan adrodd y byddai'r Gwasanaeth yn cyflwyno argymhelliad pellach ar y ffordd ymlaen er mwyn ceisio gwella'r ddarpariaeth i bwrpas sicrhau glendid ac edrychiad strydoedd Gwynedd.

Yn dilyn cais gan y Pwyllgor Craffu i'r Gwasanaeth edrych ar opsiynau posib i newid ymddygiad y cyhoedd fyddai'n arwain at wella ansawdd yr amgylchedd lleol a glendid strydoedd, rhoddwyd adborth ar 3 opsiwn posib a'r camau yr oedd y Gwasanaeth wedi ei gymryd i geisio ffordd ymlaen.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y pwyntiau canlynol gan Aelodau unigol:

- cosbi trefol yn llawer haws na chosbi yng nghefn gwlad
- bod angen cynnal ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth ac addysgu
- sbwriel traethau – creu ardaloedd gorfodaeth
- ystyried camerâu cudd ar safleoedd biniau cymunedol

Nododd yr Aelod Cabinet ei fod yn derbyn y sylwadau ynglŷn â phroblemau cosbi yng nghefn gwlad ac ategodd bwysigrwydd addysgu plant ar lefel cynradd drwy amlygu parch at eu hamgylchedd.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â bod rhai gweithwyr casgliadau sbwriel yn frysio ac yn flêr,

amlygwyd bod y Gwasanaeth yn edrych ar gyflwyno trefniadau casglu sbwriel newydd gyda threfn shifft 37 awr a chael un tîm yn gyfrifol am yr un cylchdeithiau wythnosol. Disgwylir y byddai'r gweithwyr yn cael mwy o berchnogaeth o'r gylchdaith ynghyd a gwell dealltwriaeth o anghenion trigolion. Bydd trafodaethau gyda'r Undebau yn cael eu cynnal cyn y Nadolig gyda bwriad o gyflwyno'r trefniadau yn Nwyfor Chwefror 2019, Meirionnydd Gorffennaf 2019 ac Arfon Chwefror 2020. Cytunwyd cyflwyno adroddiad / diweddariad ar yr effaith Hydref 2019

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â sut fydd y Gwasanaeth yn monitro defnydd camerâu gan y staff morwrol, adroddwyd byddai popeth yn cael ei gopïo i system gefn yn y swyddfa fel bod modd monitro pob sefyllfa pan fyddai'r camerâu ymlaen. Ategwyd bod canllawiau yn cael eu darparu a pholisi gweithredu ar y gweill. Nodwyd hefyd bod y camerâu yn rhoi mwy o hyder i'r swyddogion gyflwyno cosb.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chynlluniau'r gwasanaeth am y 6 mis nesaf, nodwyd bod trafodaethau yn cael eu cynnal am waith y gellid ei wneud ar y cyd gydag awdurdodau eraill. Ategwyd, ers i amryw o awdurdodau'r gogledd ddirwyn eu cytundebau gyda chwmnïau allanol i ben, bod cyfarfodydd rhanbarthol wedi eu cynnal i ystyried sut i gynnal y math yma o wasanaeth, rhannu adnoddau a chodi ymwybyddiaeth. Nodwyd nad oedd pob awdurdod yn cytuno gydag un drefn, ond bod y mwyafrif yn ffafrio darpariaeth fewnol. Eglurwyd bod rhai eisoes gyda chynlluniau i'w cyflwyno i'r Cabinet. Byddai cydweithio ar draws y Gogledd yn gwella cysondeb yng nghyd-destun dirwyon.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â deddfau gwahanol gan Gymru a Lloegr yn ymwneud a thaflu sbwriel allan drwy ffenest y car, nodwyd bod Lloegr gyda threfniant mai perchennog y cerbyd sydd yn derbyn cosb, ond yng Nghymru rhaid adnabod y person sydd yn taflu'r sbwriel. Ategwyd bod Cymru wedi dechrau ar y broses o gyflwyno rhywbeth tebyg i Loegr ond ar hyn o bryd wedi ei roi i un ochr.

Diolchwyd i'r swyddogion am eu gwaith caled ac am y bartneriaeth dda gyda'r cyhoedd. Cydnabuwyd y gwaith da sydd yn cael ei wneud gyda threfniadau ailgylchu ac ategwyd dymuniad o weld gwelliant mewn gwaredu sbwriel ac ansawdd yr amgylchedd lleol.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth.

Gwnaed cais am adroddiadau cynnydd ar,

- **ddefnydd camerâu staff morwrol awdurdodedig a**
- **effaith newidiadau trefniadau ailgylchu**

7. MATERION CYNLLUNIO PLAS PISTYLL, PISTYLL, PWLLHELI

Cyflwynwyd adroddiad gan Pennaeth Adran Amgylchedd yn ymateb i bryderon ynglŷn â'r broses dirprwyo yng nghyd-destun penderfyniadau oedd yn ymwneud a Phlas Pistyll. Yn gynwysedig yn yr adroddiad cafwyd hanes cynllunio manwl y cais ynghyd a Chynlluniau Dirprwyo Cynllunio cyfredol a blaenorol Gwynedd. Nododd yr Aelod Cabinet ei fod wedi comisiynu darn o waith i gasglu gwybodaeth fyddai'n ymateb i'r anhapusrwydd lleol a'r diffyg dealltwriaeth o sut cafodd y penderfyniad ei wneud gyda phwrpas mewn darganfod os oedd y drefn dirprwyo wedi ei dilyn yn briodol.

Amlygwyd y pwyntiau cychwynnol gan Aelod unigol:

- bod addasiadau a newidiadau sylweddol i'r hyn a gytunwyd yn 2012 wedi cael ei gwneud o dan y drefn ddirprwyo.
- dylai cais o'r newydd fod wedi ei gyflwyno yn 2016 oherwydd addasiadau i faint, uchder a dyluniad y cynllun

- gan fod natur y newidiadau yn fwy nag sy'n rhesymol, dylai'r penderfyniad fod wedi cael ei alw i mewn i bwyllgor Cynllunio
- bod y safle yn un sensitif ac o fewn tirweddau sydd angen eu gwarchod
- bod yr addasiadau wedi cythruddo trigolion ac aelodau lleol
- Swyddogion yn unig sydd ddim yn gweld yr effaith
- Pwy sydd â hawl i addasu a diffinio beth yw 'minor impact'?

Mewn ymateb, nododd y Cadeirydd nad oedd bwriad ail agor y cais cynllunio ond bod angen ceisio gwersi i'w dysgu o'r sefyllfa. Ategwyd bod angen i'r adran Cynllunio gyfiawnhau eu bod yn hapus gyda'r drefn gan gadarnhau bod y trywydd cywir wedi ei ddilyn ac os yw'r cynllun dirprwyo yn cyfarch yr heriau.

Ategodd y Swyddog Monitro'r sefyllfa gyfansoddiadol i'r aelodau gan adrodd bod y trefniadau wedi eu dilyn yn unol a'r rhiniogau yn y Cynllun Dirprwyo oedd yn berthnasol ar y pryd. Nodwyd bod y cais a gyflwynwyd yn 2016 yn gais i ddiwygio amodau oedd yn cynnwys lleihau'r nifer o unedau ac addasu'r dyluniad - nid oedd egwyddor y datblygiad felly yn cael ei ystyried wrth benderfynu'r cais ac nid oedd yn cwrdd â'r rhiniogau perthnasol ar gyfer adrodd ar y math yma o ddatblygiad i'r Pwyllgor Cynllunio.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y sylwadau canlynol gan yr Aelod Lleol:

- Derbyn bod y drefn 'dechnegol' wedi ei dilyn, ond yng ngoleuni ardrawiad sylweddol i'r cynllun, oni ddylai 'clychau fod wedi canu'?
- Oni ddylai moesoldeb y sefyllfa wedi cael ei hystyried?
- Cyngor Cymuned wedi derbyn llythyr yn eu cyfeirio at y wefan yn rhoi gwybodaeth am 'fan newidiadau' i'r cais
- Yr adroddiad yn hunangyfiawn
- Onid yw rhiniog megis 'cais y mae'r Pennaeth Amgylchedd yn ei ystyried y dylid ei gyfeirio at Bwyllgor' yn berthnasol yn yr achlysur yma?

Mewn ymateb i'r sylwadau, nododd Pennaeth yr Amgylchedd fod ganddo gydymdeimlad gyda phob barn oedd wedi ei derbyn, yr effaith ar y gymuned a hanes y cais. Ategodd bod yr adroddiad yn cyfeirio at y drefn roedd y swyddogion wedi ei ddilyn i gyrraedd eu penderfyniad. Nododd, oni bai bod negeseuon lleol yn cael eu rhannu gyda swyddogion nad oedd modd deall 'teimladau' a barn trigolion lleol. Nodwyd bod cynllunio yn faes gwrthrychol ac felly os nad oedd gwrthwynebiadau yn cael eu cyflwyno rhaid derbyn bod y cais yn dderbyniol. Atgoffwyd yr aelodau bod gan Aelod Lleol yr hawl i gyflwyno'r cais i Bwyllgor Cynllunio os yw'r cais yn un cynhennus. Ni dderbyniwyd gwrthwynebiad gan y Cyngor Cymuned ac felly roedd argymhellion a phenderfyniad y swyddogion cynllunio yn cyd-fynd a'r gofynion statudol.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y sylwadau canlynol gan yr Aelodau unigol:

- Derbyn bod y cais a ganiatawyd yn 2012 yn dderbyniol
- Nid yw'r newidiadau / addasiadau a gyflwynwyd yn 2016 yn 'fan addasiadau'
- Synnwyr cyffredin yn amlygu bod cais 2016 yn 'sylweddol wahanol'
- Nid oes synnwyr i broses feddwl (*thought process*) rhai elfennau o'r drefn dirprwyo
- Beth sydd angen ei wneud i sicrhau nad oes newidiadau pellach i gynlluniau Plas Pistyll?
- Awgrym i adolygu'r Cynllun Dirprwyo fel nad yw hyn yn digwydd eto

Mewn ymateb i'r sylwadau nododd yr Aelod Cabinet mai newid i amodau oedd dan sylw ac felly nid oedd y cais yn cyrraedd rhiniog cadarn. Nid cyfrifoldeb swyddogion yw adnabod materion / ceisiadau cynhennus. Aelodau lleol sydd â'r gallu i wneud hyn.

Mewn ymateb i'r sylwadau cadarnhaodd y Swyddog Monitro pan fydd ymgeisydd yn cyflwyno cais am addasiadau i amodau, yr amodau yn unig a ddyfernir. Nodwyd bod amryw o riniogau perthnasol yn cael eu hystyried gan swyddogion cynllunio a gyda hwy mae'r cyfrifoldeb o 'alw barn'. Nid yw yn anorfod yn rhwydd creu rheolau y drefn dirprwyo o amgylch y cyfrifoldeb hyn gan fod nifer o sefyllfaoedd gwahanol tebygol.

Mewn ymateb i'r sylwadau pwysleisiodd Uwch Reolwr Cynllunio ac Amgylchedd bod hanes cynllunio y cais yn hynod bwysig i'r sefyllfa gyfredol oherwydd bod hawliau cynllunio a defnyddiau twristiaeth oedd eisoes wedi eu sefydlu ar y safle yn cynnig sgôp i ddatblygwr ail ddatblygu'r safle. Ategodd nad tai oedd yn cael eu hadeiladu ar y safle ond llety gwyliau pwrpasol fyddai'n cael eu cyfyngu i ddefnydd twristiaeth. O ran cyflwyno cais i newid amodau'r cais, nododd bod ystyriaeth dwys wedi ei roi i'r cais, bod manylion cynlluniau wedi eu rhannu, bod cyfnod o ymgynghori statudol wedi ei gynnal a bod adroddiad dirprwyedig wedi ei ddarparu (fel ag y gwneir gyda pob cais). Cadarnhaodd ei fod yn gyffyrddus bod y cais wedi cael ei ymdrin a'i drafod yn briodol, bod y materion wedi eu cyfarch a'u hasesu yn gywir a bod yr argymhellion a gyflwynwyd yn rhai cadarn. Nododd nad oedd gwrthwynebiad cyhoeddus i'r addasiadau ac felly priodol oedd i'r cais gael ei benderfynu drwy'r drefn dirprwyo.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod, nododd yr Aelodau'r pwyntiau canlynol:

- Bod y swyddogion wedi mynd tu hwnt i'r hyn sydd yn ddisgwyliedig
- Bod angen i Aelodau Lleol a Chynghorau Cymuned cymryd mwy o gyfrifoldeb
- Rhaid cadw o fewn canllawiau

- Bod angen adolygu / newid polisiâu sydd yn ymwneud â llety a tai gwyliau. A oes modd craffu hyn? I'w drafod yn y cyfarfod anffurfiol
- Roedd y cynllun gwreiddiol yn cyfeirio at fflatiau ac nid tai unigol
- Rhaid sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei rannu gyda Cynghorau Cymuned
- Bod angen arbenigwr annibynnol i adolygu'r Cynllun Dirprwyo
- *Fundamental alteration / change* – gwahaniaeth barn / ystyr - angen diffiniad clir
- Bod angen i swyddogion gloriannu tystiolaeth wrth 'alw barn'

Nododd yr Uwch Gyfreithiwr bod '*minor impact / alteration*' yn cwmpasu ystod eang o newidiadau mewn dyluniad ac mai cyfrifoldeb swyddogion cynllunio yw pwysu a mesur sgil effaith hyn.

Cynigiwyd bod y Pwyllgor Craffu Cymunedau yn argymhell derbyn cyngor cyfreithiol annibynnol gan fargyfreithiwr, o'u dewis hwy, sydd yn arbenigo ym maes amgylcheddol a maes cyfansoddiadol.

Ategodd y Swyddog Monitro, a chan fod y mater ynglŷn a dehongli a gweithredu y Cyfansoddiad bod cyngor gwrthrychol wedi ei gyflwyno ac felly nad oedd angen mynd a'r mater ymhellach. Amlygodd fod y rôl a'r cyfrifoldeb wedi ei osod arno fel Swyddog Monitro (na all Pwyllgor ei ddirprwyo na'i ddisodli) i dehongli'r Cyfansoddiad. O ran y drefn craffu, mater i'r Pwyllgor Craffu yw sut mae mynd ati i graffu, ond o ran comisiynu bar gyfreithiwr, mae'n rhaid bod yn glir beth sydd angen ei gomisiynu ac i ba pwrpas.

Mewn ymateb i'r cynnig, amlygodd y Cadeirydd nad oedd grym gan y Pwyllgor Craffu na'r adnoddau uniongyrchol i gynnal archwiliad, ond byddai hawl gofyn i'r Aelod Cabinet Amgylchedd gomisiynu adroddiad annibynnol fyddai yn cynnwys canfyddiad positif i'r cyhoedd fel bod gwersi yn cael eu dysgu.

Cynigiwyd ac eiliwyd derbyn yr adroddiad, ond bod angen gwybodaeth bellach ynglŷn a diffiniadau clir o beth yw newidiadau.

Nododd y Swyddog Monitro bod modd adolygu / addasu y drefn dirwprwo ac os oes angen, edrych ymhellach i'r rhiniogau penodol drwy gloriannu'r wybodaeth.

Cynigiwyd gwelliant bod angen bargyfreithiwr i edrych ar y sefyllfa yn annibynnol.

Ail eglurodd y Swyddog Monitro, ei fod yn amhriodol i ofyn am gyngor bargyfreithiwr gan mai ei gyfrifoldeb ef yw rhoi barn ar y broses gyfansoddiadol.

Ni eiliwyd ac ni chaniatawyd y gwelliant ar y cynnig.

Pleidleisiwyd ar y cynnig gwreiddiol. Disgynnodd y cynnig.

Derbyniodd y Cadeirydd y cynnig a eiliwyd i wneud cais am adroddiad pellach ar y Cynllun Dirprwyo fyddai'n rhoi ystyriaeth i'r materion sylfaenol, y rhiniogau ar gyfer derbyn cais newid amodau, y rhiniogau'r cynllun dirprwyo a chyflwyno i'r Pwyllgor nesaf. Awgrymwyd bod Pennaeth yr Amgylchedd, Aelod Cabinet Amgylchedd a'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol yn darparu adroddiad ar y cyd fyddai'n ymateb i sylwadau'r Aelodau ynghyd a ystyried gwybodaeth a thystiolaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor.

Mewn sylw o gyfeirio y mater at yr Ombwdsman, nodwyd mai cwynwyr yn unig all fynd â'r mater at yr ombwdsman os oes annhegwch personol wedi ei wneud (ac o fewn amserlen briodol). Ategwyd ni all Cynghorwyr gwyno am eu Cyngor eu hunain.

Cynigiwyd ac eiliwyd i ohirio'r drafodaeth a chael diweddariad o'r adroddiad i'r cyfarfod nesaf am ail ystyriaeth. Gwnaed cais i'r adroddiad adlewyrchu pryderon yr aelodau, sylwadau'r swyddogion, tystiolaeth a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Gruffydd Williams ynghyd a ffordd ymlaen i herio y polisïau perthnasol.

PENDERFYNWYD gohirio'r mater i gyfarfod Chwefror 7fed 2019 a derbyn adroddiad pellach fyddai'n cyfarch materion y drafodaeth uchod.

8. STAD MANDDALIADAU CYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Uwch Reolwr Eiddo yn manylu ar egwyddorion rheoli stad man ddaliadau y Cyngor. Nodwyd, yn 2008, bod adolygiad cynhwysfawr wedi ei gynnal i edrych ar bwrpas y stad, ei pherfformiad ariannol a'r trefniadau rheoli. Gyda degawd wedi mynd heibio ers yr adolygiad, ystyriwyd mai amserol fyddai ail ymweld a'r maes a chadarnhau'r rhesymeg sydd yn cefnogi pwysigrwydd parhau i ddarparu man ddaliadau yn y Sir.

Adroddwyd bod swyddog o fewn yr Uned Stadau wedi ei rhyddhau i gynorthwyo gyda gwaith rheoli man ddaliadau'r Cyngor sydd wedi galluogi'r uned i roi mwy o sylw i faterion ynglŷn a chynyddu incwm rent a delio gyda nifer o faterion cytundebol oedd yn disgwyl sylw. Ategwyd mai trefniant dros dro yn unig oedd yr adnodd a'i fod ar draul perfformiad ym meysydd gwaith eraill yr Uned Stadau.

Atgoffwyd yr aelodau mai Aelod Cabinet Amgylchedd sydd ar gyfrifoldeb am wneud penderfyniadau gweithredol rheoli man ddaliadau gyda phaneli ymgynghori wedi eu sefydlu i gynorthwyo gyda materion megis gosod daliadau gwag neu ddirwyn tenantiaethau i ben. Amlygwyd bod panel ar gyfer Meirionnydd a phanel ar gyfer Dwyfor.

Nodwyd bod sefyllfa ariannol y stad wedi newid yn sylweddol dros y ddegawd ddiwethaf a bellach bod y stâd yn hunangynhaliol - yn creu incwm i'r Cyngor uwchlaw costau rhedeg. Ategwyd pe byddai dymuniad i ail fuddsoddi yn y stad byddai hynny yn arwain at yr angen i ddarganfod arbediad cyfwerth mewn maes arall. Pe byddai'r incwm yn

cynyddu yn y dyfodol (drwy adolygiadau rhent neu drosglwyddo i delerau newydd o dan y cytundebau modern) gellid ystyried clustnodi'r swm ychwanegol i'w ail fuddsoddi yn y stad.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y sylwadau canlynol gan yr Aelodau unigol:

- Bod yr adroddiad / diweddariad hir ddisgwyliedig i'w groesawu
- Bod man ddaliadau yn cyfrannu at gadw pobl ifanc yn ein cymunedau gwledig gan roi cyfle iddynt weithio yn y byd amaeth
- Awgrym i gadw yr adnodd staff a chadw'r elw fel bod gwariant yn cael ei ail fuddsoddi ar welliannau. Rhai o'r tai mewn cyflwr difrifol.
- Ystyried targedu rhai o'r tai sydd angen llawer o waith gwella
- Awgrym i sefydlu un panel ar draws y Sir gan sicrhau arbenigedd amaethyddol
- Os oes cais i'r tenant fuddsoddi yn yr adeiladau rhaid rhoi mwy o sicrwydd na 5 mlynedd i'r tenant
- Awgrym i osod y tiroedd
- Bod angen cytuno cylch gorchwyl a chynnal trafodaethau i flaenoriaethu gwariant
- Awgrym i sefydlu cwmni hyd braich i ddenu arian cyfalaf / grant fel ffordd ymlaen i wella a moderneiddio safonau. Nid yw rheoli man ddaliadau yn ofyn statudol ac felly mae sicrhau bod y stad yn hunangynhaliol yn hanfodol.
- Gyda gosod ymddeoliad oed pendant o 65 rhaid adolygu'r cymal yma fel bod modd sicrhau bod y tenant yn cael cyfle i wneud cynllun busnes a chyd-fynd gyda gofynion cyfreithiol.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn a chanllawiau caeth ar gyfer gofynion statudol safonau tai, nodwyd bod cyfrifoldeb statudol ar yr adran eiddo i gwrdd â'r gofynion hyn. Ategwyd mai un ffynhonnell cynnal a chadw sydd gan y Cyngor ac anodd yw blaenoriaethu'r angen. Nodwyd bod yr uned yn cwrdd a'r 'addas a phriodol' ond dim a'r adnodd i godi safonau.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â sicrhau olyniaeth / etifeddiaeth, amlygwyd bod polisi cefnogi olyniaeth yn cael ei ystyried

Cynigiwyd ac eiliwyd i sefydlu un panel ar draws y sir gyda chyfansoddiad clir a chylch gorchwyl ehangach gyda'r bwriad, yn y tymor hwy, i ystyried cwmni hyd braich hyfyw. Ategwyd yr angen i gadw yr adnodd staff dros dro a bod unrhyw elw, sydd tu hwnt i'r hyn sydd wedi ei glustnodi, yn cael ei fuddsoddi yn y stad.

PENDERFYNWYD DERBYN YR ADRODDIAD

- **Sefydlu un panel ar draws y Sir gyda chyfansoddiad clir a chylch gorchwyl ehangach**
- **Ystyried sefydlu cwmni hyd braich yn y tymor hwy.**
- **Cadw yr adnodd staff dros dro**
- **Unrhyw elw, tu hwnt i'r ffigwr sydd wedi ei glustnodi, yn cael eu ail fuddsoddi yn y stad.**

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30am a daeth i ben am 13:50pm